

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Odpowiedzialność moralna za kształtowanie tożsamości osobowej w kontekście rodzinnej transmisji międzypokoleniowej

W niniejszej dysertacji podjęto badania dotyczące procesów związanych z transmisją międzypokoleniową w rodzinie. Dociekania badawcze zostały zorientowane wokół procesu kształtowania (się) tożsamości osobowej oraz przypisywania odpowiedzialności moralnej za ten proces w kontekście doświadczeń biograficznych dorosłych kobiet z trzech kolejnych pokoleń. W rozprawie doktorskiej podjęto problematykę znaczenia udziału rodzinnej transmisji międzypokoleniowej w procesie kształtowania (się) tożsamości osobowej oraz pozycji, jakie zajmuje w niej odpowiedzialność moralna zaangażowanych podmiotów. U podstaw zainteresowań badawczych leży więc następująco sformułowany problem: jaka jest specyfika procesu odpowiedzialności moralnej podczas kształtowania (się) tożsamości osobowej w świetle rodzinnej transmisji międzypokoleniowej? Za główny cel rozprawy przyjęto rozpoznanie, w jaki sposób przejawia się odpowiedzialność moralna w procesie kształtowania tożsamości osobowej w rodzinie.

Prezentowana rozprawa składa się ze wstępu, trzech rozdziałów teoretycznych, w których na bazie dostępnej literatury źródłowej dokonano analizy odnoszącej się do wyłonionych przedmiotów badawczych (tożsamości osobowej, transmisji międzypokoleniowej i odpowiedzialności moralnej), rozdziału metodologicznego, dwóch rozdziałów zbierających wnioski z analizy i interpretacji otrzymanego materiału empirycznego, zakończenia, spisu literatury oraz aneksów. Aneksami są: tabele prezentujące listę kodów tematycznych oraz wybrane przykłady matryc uporządkowanych czasowo. Lista kodów umożliwiła odniesienie się do głównych obszarów tematycznych oraz wyłonienie indywidualnych wątków obecnych w narracjach. Matryce biograficzne pozwoliły uporządkować zgromadzony materiał badawczy według trzech orientacji temporalnych (przeszłości, teraźniejszości, przyszłości) prezentowania treści dotyczących tożsamości osobowej oraz podejmowania kwestii związanych z odpowiedzialnością moralną.

Uzyskane wyniki badań pozwalają sytuować obraz domu rodziny pochodzenia narratorek i zachodzącą na styku pokoleń transmisję jako istotną przestrzeń dla procesu kształtowania (się) tożsamości osobowej oraz przejawiania odpowiedzialności moralnej. Efekty przeprowadzonych analiz narracji biograficznych oraz próby ich interpretacji pozwalają także wskazać czynniki (rodzinne i pozarodzinne) warunkujące rozwój tożsamości osobowej oraz modele przypisywania odpowiedzialności moralnej widocznej przede wszystkim w strukturze rodziny pochodzenia oraz w rodzinie prokreacyjnej narratorek.

Słowa kluczowe: odpowiedzialność moralna, tożsamość osobowa, rodzinna transmisja międzypokoleniowa, rozwój człowieka w cyklu życia, dom rodzinny.

Agota Majewska

SUMMARY OF THE DOCTORAL DISSERTATION

Moral responsibility for forming personal identity within the context of family intergenerational transmission

This dissertation contains a study on the processes related to intergenerational transmission within the family. The research inquiries have been oriented towards the process of forming personal identity and assigning moral responsibility for this process in the context of biographical experiences of adult women from three generations. In the doctoral dissertation, we touched upon the issue of the importance of the participation of family intergenerational transmission in the process of shaping (one's own) personal identity and the position that the moral responsibility of the involved entities occupies. The grounds for the study is, therefore, the following problem: what is the character of the process of moral responsibility for forming (one's own) personal identity in the light of intergenerational transmission within a family? The main objective of the dissertation was to see how moral responsibility demonstrates itself in the process of shaping personal identity.

The presented dissertation consists of an introduction, three theoretical chapters, in which an analysis was made on the basis of available source literature referring to selected research subjects (personal identity, intergenerational transmission and moral responsibility), a methodological chapter, two chapters gathering conclusions from the analysis and interpretation of the obtained empirical material, an ending, a list of literature and annexes. The annexes are: tables presenting the list of thematic codes and selected examples of time-ordered matrices. The list of codes allowed for referring to the main thematic areas and to select individual threads present in narratives. Biographical matrices allowed for the organisation of the collected research material according to three temporal orientations (past, present, future) of presenting content related to personal identity and taking up issues related to moral responsibility.

The results obtained allow for situating the picture of the narrators' family home and the intra-generational transmission as an important area for the process of forming (one's own) personal identity and the manner of ascribing moral responsibility. The effects of the analyses of biographical narratives and attempts to interpret them allow also to indicate factors (family and non-family ones) conditioning the development of personal identity and models of attributing moral responsibility primarily visible in the structure of the family of origin and in the procreation family of narrators.

Key words: moral responsibility, personal identity, intergenerational transmission within a family, development of a person within a life cycle, family home.

Opisto Majewska